

Bankovníctví a průmysl v první ČSR

Bankovní soustava
v meziválečném období

Obsah přednášky

- Národní banka československá – její role a význam
- Charakteristika soustavy komerčních bank
- Nejvýznamnější komerční bankovní ústavy v první republice

Bankovní soustava v první republice

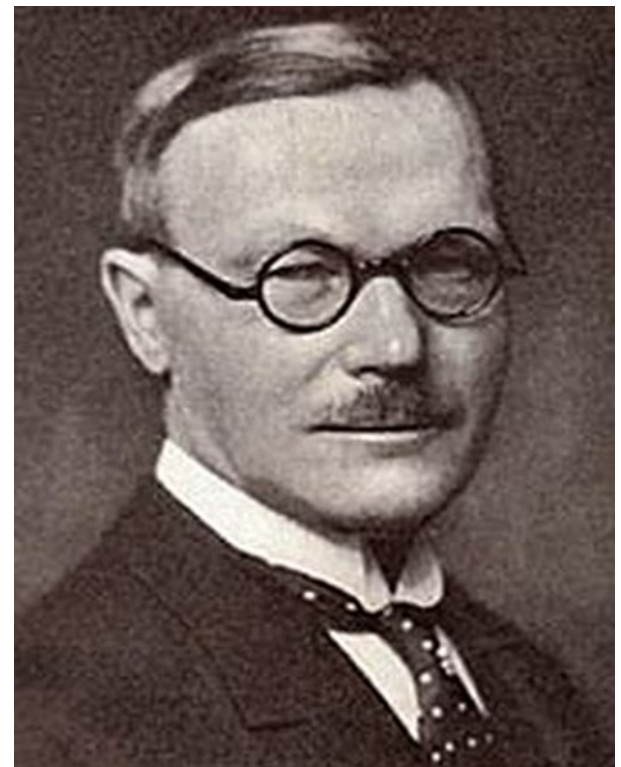
- **Veřejnoprávní instituce** – např. Národní banka československá
- **Komerční bankovní ústavy** – akciové obchodní banky, bankovní domy
- **Ústavy lidového peněžnictví** – městské, venkovské

Národní banka československá (NBČS)

- Svou činnost zahájila v roce **1926**, jejím předchůdcem byl Bankovní úřad ministerstva financí
- **NBČS byla ustavena jako akciová společnost, v níž 1/3 akcií držel stát**
- Banka měla na starost emisi bankovek a správu měny

Struktura NBČS

- Ústav řídila bankovní rada v čele s guvernérem (prvním byl **Vilém Pospíšil**)
- Guvernéra, viceguvernéra a tři z 9-10 členů bankovní rady jmenoval prezident na návrh vlády (další členy z řad akcionářů volila valná hromada)
- NBČS měla pobočky ve 34 městech

Národní banka a Karel Engliš

- Jeden ze zakladatelů Masarykovy univerzity v Brně
- Zastával také funkci ministra financí
- V čele NBČS stál v letech 1934-1939

Situace bank po roce 1918

- Typickou tendencí bylo posílení kapitálové pozice českých bank
- Významné české banky výrazně rozšířily vlastnické zázemí českého kapitálu

Bankovní krize z roku 1922 a její důsledky

- Hospodářská recese spolu s dopady deflační politiky přinesly ztráty většině bank a úpadek tří z nich
- V důsledku těchto problémů byly v roce 1924 přijaty **nové bankovní a sanační zákony**

Živnobanka v meziválečném období

- Největší československá banka
- Kapitálově ovládala řadu významných průmyslových podniků

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA V ČERVNU 1938

Ředitel Živnobanky Jaroslav Preiss

- V čele Živnobanky stál v letech 1917-1938
- Od roku 1930 byl předsedou Ústředního svazu českých průmyslníků

Jaroslav Preiss a jeho vliv

- Podílel se na vypracování československého hospodářského programu v roce 1918
- Výrazně ovlivňoval také politické dění

Anglo-československá banka

*Budova Anglo-československé banky v Praze,
Hybernská ulice*

- Byla založena po dohodě čs. a anglické vlády v roce 1922
- V roce 1929 fúzovala s Pražskou úvěrní bankou a Českou komerční bankou (**Anglo-Pragobanka**)

Další významné akciové obchodní banky

- Česká eskomptní banka a úvěrní ústav
- Česká průmyslová banka
- Česká Banka Union
- Legiobanka – vznikla původně pro potřeby čs. legionářů, z českých bank nejvíce investovala na Slovensku

Další součásti úvěrové soustavy

- **Soukromé bankovní domy** – převážně menší firmy řízené majitelem nebo spolumajiteli. Nejvýznamnější bankovní dům Petschek a spol.
- **Ústavy lidového peněžnictví** – spořitelny, úvěrní družstva
- **Pojišťovny** – zajišťovaly tzv. elementární a životní pojištění

Bankovní systém na Slovensku

- Slovenské banky charakterizovala slabá kapitálová základna
- Úspěšněji zde pronikaly silnější banky z českých zemí
- Nejvýznamnějšími bankami na Slovensku byla **Tatrabanka** a **Slovenská banka**

Shrnutí

- Klíčovou roli v rámci veřejnoprávních bank měla Národní banka československá
- V roce 1922 byly v reakci na ztráty bank přijaty nové bankovní a sanační zákony
- Nejvýznamnější komerční bankou byla Živnobanka